

ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ- ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ, ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ, ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΟΔΗΓΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΟΥΡΩΝ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ-ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Κωδικός: Ο.510.12	Αρ. Έκδοσης: 1	Ημ/νία: 29-07-2021	Σελ 1 από 6
-------------------	----------------	--------------------	-------------

Τα δείγματα ούρων που δέχεται το Βιοχημικό-Ορμονολογικό Τμήμα μπορεί να είναι:

- α) ούρα μιας ούρησης (τυχαίας)
- β) ούρα συλλογής ορισμένου χρόνου (π.χ. ούρα 24 ωρών, 12 ωρών κλπ).

α) Συλλογή δειγμάτων ούρων μιας ούρησης

α1) Νοσηλεύόμενα παιδιά

Στις Κλινικές, αναλόγως της ηλικίας ή/και της κατάστασης του ασθενούς, σε συνδυασμό με τις οδηγίες του θεράποντος ιατρού, τα δείγματα τυχαίας ούρησης συλλέγονται από το ίδιο το παιδί, τον γονέα αλλά και το νοσηλευτικό ή ιατρικό προσωπικό, με διάφορους τρόπους που είναι:

- Ούρηση σε αυτοκόλλητο σακουλάκι (U-bag) (παιδιά έως 3 ετών)
- Ελεύθερη ούρηση (παιδιά >3ετών)
- Υπερηβική παρακέντηση
- Καθετηριασμός της κύστης
- Αναρρόφηση από μόνιμο καθετήρα

Ο τρόπος λήψης πρέπει να σημειώνεται στο παραπτεμπτικό.

α2) Συλλογή δείγματος τυχαίας ούρησης στο σπίτι

Αναλόγως της ηλικίας του παιδιού συλλέγεται δείγμα είτε ελεύθερης ούρησης είτε σε αυτοκόλλητο σακουλάκι (U-bag).

α.2.1. Συλλογή δείγματος ούρων ελεύθερης ούρησης στο σπίτι

Γίνεται εφ' όσον το παιδί μπορεί να συνεργαστεί. Συνήθως είναι εφικτό σε παιδιά άνω των 3 ετών, ενώ είναι απαγορευτικό σε παιδιά μικρότερα των 2 ετών.

Απαραίτητα υλικά

- Παραπτεμπτικό ιατρού
- Ουροσυλλέκτης (ποτηράκι) με βιδωτό πώμα που προμηθευόμαστε από το φαρμακείο. Για αμιγώς βιοχημικές εξετάσεις δεν απαιτείται να είναι αποστειρωμένο.

Σύνταξη: Υπεύθυνος Ποιότητας	Έγκριση: Διευθυντής Βιοχημικού – Ορμονολογικού Τμήματος
---------------------------------	---

ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ- ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ, ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ, ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΟΔΗΓΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΟΥΡΩΝ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ-ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Κωδικός: Ο.510.12

Αρ. Έκδοσης: 1

Ημ/νία: 29-07-2021

Σελ 2 από 6

- Ανεξίτηλος μαρκαδόρος ή αυτοκόλλητες ετικέτες.

Διαδικασία

- Καθαρίζουμε με σαπούνι και νερό (όχι αντισηπτικό) την ουρογεννητική περιοχή και στεγνώνουμε με καθαρή πετσέτα ή γάζα.
- Φοράμε γάντια μιας χρήσεως και λέμε στο παιδί να ουρήσει στον ουροσυλλέκτη καθήμενο στην λεκάνη της τουαλέτας.
- Εναλλακτικά μπορεί το παιδί ουρήσει σε ουροδοχείο (γιογιό), το οποίο όμως πρέπει να έχει προηγουμένως καθαριστεί καλά και στεγνώσει και μεταγγίζουμε τα ούρα στο δοχείο που έχουμε προμηθευτεί για τη μεταφορά του δείγματος.
- Βιδώνουμε καλά το καπάκι του δοχείου.
- Αναγράφουμε στα τοιχώματα του δοχείου και όχι στο πώμα με μαρκαδόρο ή σε αυτοκόλλητη ετικέτα: ονοματεπώνυμο του παιδιού, ημ/νία και ώρα λήψης.
- Μεταφέρουμε το δείγμα το συντομότερο στο Εργαστήριο, συνοδευόμενο με το παραπεμπτικό του ιατρού.
- Εάν δεν είναι δυνατή η άμεση μεταφορά, μπορούμε να το συντηρήσουμε στο ψυγείο (κοινή ψύξη 4-7⁰C) μέχρι 24 ώρες.

Επισημάνσεις

- Για τους βιοχημικούς ελέγχους 3-5ml ούρων είναι αρκετά.
- Τα ούρα μπορεί να ληφθούν οποιαδήποτε ώρα της ημέρας, όμως καλό είναι -όπως και στις αιμοληψίες- να συλλέγονται πρωινά ούρα, για να αποφεύγεται η διακύμανση που υπάρχει στη συγκέντρωση ορισμένων ουσιών κατά τη διάρκεια του 24ώρου. Το άριστο είναι να συλλέγονται τα ούρα της 2^{ης} πρωινής ούρησης (όχι της 1^{ης}, μόλις ξυπνήσει το παιδί).
- Τα δείγματα ούρων για βιοχημικές εξετάσεις δεν απαιτούν λήψη υπό άσηπτες συνθήκες (όπως αυτά για καλλιέργεια).

Εάν πρέπει να πραγματοποιηθεί **από το ίδιο δείγμα καλλιέργεια και βιοχημικός έλεγχος**, η συλλογή του δείγματος πρέπει να γίνει βάσει των οδηγιών του Μικροβιολογικού Τμήματος και να παραδοθεί στο Τμήμα Καλλιεργειών. Αφού εμβολιασθεί η καλλιέργεια, το Μικροβιολογικό Εργαστήριο μάς μεταφέρει το δείγμα για να εκτελεστούν οι Βιοχημικές εξετάσεις.

α.2.2. Συλλογή δείγματος ούρων σε αυτοκόλλητο σακουλάκι (U-bag) στο σπίτι

Είναι ο τρόπος συλλογής ούρων σε βρέφη και παιδιά <2 ετών, αλλά και σε κάθε περίπτωση όπου δεν μπορεί να υπάρξει συνεργασία με το παιδί.

Απαραίτητα υλικά

- Παραπεμπτικό ιατρού

ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ- ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ, ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ, ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΟΔΗΓΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΟΥΡΩΝ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ-ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Κωδικός: Ο.510.12

Αρ. Έκδοσης: 1

Ημ/νία: 29-07-2021

Σελ 3 από 6

- Προμηθευόμαστε από το φαρμακείο (για αμιγώς βιοχημικές εξετάσεις **δεν** απαιτείται να είναι αποστειρωμένα):
 - Ένα (καλύτερα δύο) αυτοκόλλητα σακουλάκια-ουροσυλλέκτες τύπου U-bag στο κατάλληλο μέγεθος, ανάλογο με την ηλικία του παιδιού (παίρνουμε περισσότερα του ενός για την περίπτωση που το καταστρέψουμε ή χρειαστεί να γίνει αλλαγή)
 - Ουροσυλλέκτη (ποτηράκι) με βιδωτό πώμα
- Ανεξίτηλος μαρκαδόρος ή αυτοκόλλητες ετικέτες.

Διαδικασία

- Καθαρίζουμε με σαπούνι και νερό (όχι αντισηπτικό) την ουρογεννητική περιοχή και στεγνώνουμε καλά με καθαρή πετσέτα ή γάζα.
- Επικολλάμε το σακουλάκι εφαρμόζοντας καλά τα αυτοκόλλητα πτερύγια:
 - α) στα κοριτσάκια γύρω από την ουρήθρα και τα μεγάλα χείλη του αιδοίου
 - β) στα αγοράκια γύρω από το πέος
- Μόλις ουρήσει το παιδί αφαιρούμε με ήπιες κινήσεις το σακουλάκι, προσεκτικά να μην αδειάσει και το κλείνουμε αναδιπλώνοντας το άνοιγμα.
- Τοποθετούμε το σακουλάκι μέσα στο ποτηράκι-ουροδοχείο και βιδώνουμε καλά το καπάκι του.
- Αναγράφουμε στα τοιχώματα του δοχείου και όχι στο πώμα με μαρκαδόρο ή σε αυτοκόλλητη ετικέτα: ονοματεπώνυμο του παιδιού, ημ/νία και ώρα λήψης.
- Μεταφέρουμε το δείγμα το συντομότερο στο Εργαστήριο, συνοδευόμενο με το παραπεμπτικό του ιατρού.
- Εάν δεν είναι δυνατή η άμεση μεταφορά, μπορούμε να το συντηρήσουμε στο ψυγείο (κοινή ψύξη 4-7^oC) μέχρι 24 ώρες.

Επισημάνσεις

- Για τους βιοχημικούς ελέγχους 3-5ml ούρων είναι αρκετά.
- Τα ούρα μπορεί να ληφθούν οποιαδήποτε ώρα της ημέρας, όμως καλό είναι -όπως και στις αιμοληψίες- να συλλέγονται πρωινά ούρα, για να αποφεύγεται η διακύμανση που υπάρχει στη συγκέντρωση ορισμένων ουσιών κατά τη διάρκεια του 24ώρου.
 - Τα δείγματα ούρων για βιοχημικές εξετάσεις **δεν** απαιτούν λήψη υπό άσηπτες συνθήκες (όπως αυτά για καλλιέργεια).

Εάν πρέπει να πραγματοποιηθεί **από το ίδιο δείγμα καλλιέργεια και βιοχημικός έλεγχος**, η συλλογή του δείγματος πρέπει να γίνει βάσει των οδηγιών του Μικροβιολογικού Τμήματος και να παραδοθεί στο Εργαστήριο Καλλιέργειών. Αφού εμβολιασθεί η καλλιέργεια, το Μικροβιολογικό Εργαστήριο μάς μεταφέρει το δείγμα για να εκτελεστούν οι Βιοχημικές εξετάσεις.

**ΟΔΗΓΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΟΥΡΩΝ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ-ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ**

Κωδικός: Ο.510.12

Αρ. Έκδοσης: 1

Ημ/νία: 29-07-2021

Σελ 4 από 6

β) Συλλογή ούρων ορισμένου χρονικού διαστήματος (24ώρου, 12ώρου, 6ώρου, κλπ)

Οι εξετάσεις ούρων που πραγματοποιούνται σε συλλογές καθορισμένου χρονικού διαστήματος εκτιμούν πολύ καλύτερα τον βαθμό νεφρικής λειτουργίας και τις πιθανές βλάβες των νεφρών, κυρίως μέσω των πληροφοριών που μας δίνουν σχετικά με τα επίπεδα κάθαρσης και αποβολής των διαφόρων ουσιών από τα νεφρά.

Η συλλογές ορισμένου χρόνου παρουσιάζουν προβλήματα ακόμη και στους ενήλικες, ως προς την ορθή και πλήρη συλλογή των ούρων. Στα παιδιά το πρόβλημα μεγεθύνεται. Συλλογές σε νεογνά, βρέφη και παιδιά που ακόμη δεν συνεργάζονται, είναι σχεδόν απαγορευτικές και αν πραγματοποιηθούν γίνονται συνήθως κατόπιν εισαγωγής στο Νοσοκομείο.

Εδώ θα περιγράψουμε τον τρόπο συλλογής σε μεγαλύτερα παιδιά (όμοιος με των ενηλίκων), που όμως χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή και υπομονή από τον γονέα, ώστε να γίνει σωστά η συλλογή.

Απαραίτητα υλικά

- Παραπεμπτικό ιατρού
- Δοχείο για συλλογές ούρων (συνήθως χωρητικότητας 2,5lt), που προμηθευόμαστε από το φαρμακείο ή δίδεται από το Νοσοκομείο. Δεν χρησιμοποιούμε παλιά δοχεία που υπάρχουν στο σπίτι, όσο καθαρά και αν είναι. Μπορεί να έχουν υπολείμματα ουσιών που θα παρέμβουν στις εξετάσεις.
- Μικρότερο ευρύστομο δοχείο για τις απ' ευθείας επί μέρους ουρήσεις. Μπορεί να αγοραστεί από το φαρμακείο ή να χρησιμοποιηθεί απολύτως καθαρό και στεγνό δοχείο (π.χ. πλαστικά ποτήρια ή κεσεδάκια μιας χρήσης). Απαγορεύεται τα δοχεία συλλογής να είναι μεταλλικά.
- Ανεξίτηλος μαρκαδόρος ή αυτοκόλλητες ετικέτες.

Διαδικασία

- Αποφασίζουμε την ημέρα και τις ώρες που μας βολεύει να γίνει η συλλογή. Πρέπει να είναι ημέρα που βρισκόμαστε σπίτι, ώστε να παρακολουθούμε στενά τη διαδικασία και να μην χρειάζεται να συλλέγουμε ούρα εκτός σπιτιού και να τα μεταφέρουμε.
- Η ώρα έναρξης της συλλογής **ούρων 24ώρου δεν** έχει καμία σημασία για τα αποτελέσματα των εξετάσεων, εφ' όσον θα συγκεντρώσουμε ούρα ολόκληρου του 24ώρου. **Σε μικρότερες συλλογές** 12ώρου, 6ώρου κλπ ορίζει ο γιατρός πότε θα γίνουν (π. χ. ημέρας, νύχτας, κλπ).
- Την ώρα που αποφασίσαμε να αρχίσει η συλλογή λέμε στο παιδί να ουρήσει στη λεκάνη της τουαλέτας. Δηλαδή απορρίπτουμε αυτά τα ούρα, διότι θέλουμε να ξεκινήσει η συλλογή με άδεια την κύστη.
- Η ώρα που αδειάζει η κύστη είναι η ώρα έναρξης της συλλογής. Την σημειώνουμε (με ακρίβεια λεπτού) στο παραπεμπτικό και στα τοιχώματα του δοχείου συλλογής.

ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ- ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ, ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ, ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΟΔΗΓΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΟΥΡΩΝ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ-ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Κωδικός: Ο.510.12

Αρ. Έκδοσης: 1

Ημ/νία: 29-07-2021

Σελ 5 από 6

- Από την ώρα αυτή συλλέγουμε τα ούρα όλων των ουρήσεων του παιδιού, προσέχοντας να μη χαθεί ούτε σταγόνα. Κάθε ούρηση καλό είναι να γίνεται όχι απ' ευθείας στο δοχείο συλλογής, αλλά σε μικρότερο δοχείο (όπως περιγράφεται στα υλικά) και να μεταγγίζεται προσεκτικά στο δοχείο συλλογής.
- Κάθε φορά που προσθέτουμε μια ούρηση στο δοχείο, το ανακινούμε ελαφρά.
- Καθ' όλη τη διάρκεια της συλλογής διατηρούμε το δοχείο καλά κλεισμένο στο ψυγείο (κοινή ψύξη 4-7°C).
- Τελειώνουμε υποχρεώνοντας το παιδί να ουρήσει ακριβώς την ώρα που συμπληρώνεται ο χρόνος της συλλογής που έχει ορίσει ο ιατρός, δηλαδή μετά 6ωρο, 12ωρο, 24ωρο κλπ. (μπορούμε να βάλουμε μια ειδοποίηση-ξυπνητήρι, διότι και η συλλογή μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος, επηρεάζει το αποτέλεσμα όπως και η απώλεια ούρων κατά τη συλλογή). Σημειώνουμε την ακριβή ώρα τελευταίας ούρησης στο παραπτεμπτικό και στα τοιχώματα του δοχείου συλλογής.
- Ελέγχουμε αν το πώμα του δοχείου είναι καλά βιδωμένο και μεταφέρουμε τη συλλογή συνοδευόμενη από το παραπτεμπτικό το συντομότερο, στο Εργαστήριο. Εάν δεν είναι εφικτό να γίνει άμεσα, μπορεί η συλλογή να διατηρηθεί στο ψυγείο για ακόμη για ένα 24ωρο.

Επισημάνσεις

- Συνήθως δεν χρειάζεται προετοιμασία του παιδιού, ως προς τη διατροφή του. Σε εξειδικευμένες μόνον εξετάσεις, ο θεράπων ιατρός θα έχει δώσει τις αντίστοιχες οδηγίες.
- Δείγματα που έχουν προσμίξεις κοπράνων είναι ακατάλληλα και γι' αυτό η συλλογή του δείγματος των ούρων πρέπει να γίνεται πριν την αφόδευση. Αν συμβεί όμως επιμόλυνση με εντερικό περιεχόμενο, η συλλογή πρέπει να ξεκινήσει από την αρχή.
- Σε κορίτσια που έχουν μπει στην εφηβεία, η συλλογή πρέπει να γίνεται εκτός των ημερών της εμμηνορρυσίας, διότι δείγματα με προσμίξεις αίματος είναι ακατάλληλα.
- **!!! Προσοχή.** Δεν αποκρύπτουμε τυχόν παρεκτροπές από τις οδηγίες από τον ιατρό, διότι από τα αποτελέσματα κρίνεται η περαιτέρω πορεία της υγείας του παιδιού. Όπως προαναφέρθηκε τα αποτελέσματα των εξετάσεων σε μία συλλογή επηρεάζονται πολύ από την μη σχολαστική τήρηση των οδηγιών. Προσέχουμε λοιπόν ιδιαίτερα την παράλειψη συλλογής κάποιας ούρησης ή απώλεια ούρων κατά τη συλλογή ή τη μετάγγιση, όπως και την επιμήκυνση του χρόνου συλλογής. Εάν συμβεί κάτι από αυτά, το επισημαίνουμε οπωσδήποτε στον ιατρό και εκείνος θα κρίνει αν μπορεί να δεχτεί τα αποτελέσματα των εξετάσεων ή πρέπει να επαναληφθεί η διαδικασία.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ

Έκδοση / Ημερομηνία

1/29-07-2021

Περιγραφή τροποποίησης

Αρχική Έκδοση

ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ- ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ, ΑΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ, ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

**ΟΔΗΓΙΑ ΛΗΨΗΣ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΟΥΡΩΝ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΟΧΗΜΙΚΟ-ΟΡΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ**

Κωδικός: Ο.510.12	Αρ. Έκδοσης: 1	Ημ/νία: 29-07-2021	Σελ 6 από 6
-------------------	----------------	--------------------	-------------